УДК 049+811.161.2

”У ТОЧНОСТІ НАУКИ ЯКЕ МИСТЕЦТВО І НАТХНЕННЯ Є!”

Анатолій Мойсієнко. **Мова як світ світів. Поетика текстових структур. — Умань, 2008. — 280 с.**

Мовознавчі праці та поетичні збірки професора Анатолія Кириловича Мойсієнка є досить помітним явищем в україністиці та за її межами. Згадані в заголовку рядки з вірша Ліни Костенко відбивають сутність низки монографій А. Мойсієнка попередніх років: **“Слово в аперцепційній системі поетичного тексту: декодування Шевченкового вірша”** (1997, 2006), **“Традиції модерну і модерн традицій”** (2001), **“Динамічний аспект номінації”** (2004) та ін.), а також нового, ювілейного наукового видання **“Мова як світ світів. Поетика текстових структур”** (2008), у якому здійснено концептуальне осмислення мови як світу світів на тлі поетики текстових структур і яке означило проведення щорічних міжнародних наукових конференцій колективом кафедри сучасної української мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У новій книзі А. Мойсієнка з великим відчуттям художності вперше комплексно виявлено та простежено проблеми світу мови як явища національної культури і поетики світу, репрезентовано текст як живу й динамічну структуру, проаналізовано віршову жанростофу в системі окремих художніх ідіолектів, оригінально витлумачено образний світ онімного слова.

Монографія вдало структурована. Вона складається з чотирьох розділів, матеріалів до Словника поетонімів української мови, списку прийнятих скорочень та переліку джерел фактичного матеріалу. Покликання на наукові джерела (використану літературу) подано не окремим списком, а посторінково із суцільною пагінацією виносок, що відображає задум автора і забезпечує приємне прочитання книги.

© Н.В. БОЙКО, 2010

У першому розділі — **«Світ мови. Поетика світу»** — автор монографії, покликаючись на авторитетні новітні лексикографічні праці, студії вітчизняних та зарубіжних мовознавців, розкрив і прокоментував такі філософські поняття, як «*світ*», «*картина світу*», запропонував власне розуміння феномена «*світ мови*», оскільки жоден лінгвістичний чи енциклопедичний словник не містить відповідної статті. Поняття «світ мови» («світ національної мови») — «це мова у її внутрішньому (онтогенному) і зовнішньо-пізнавальному, зовнішньо-функціональному» планах (с. 5). «Мова, — на переконання А. Мойсієнка, — постає як своєрідний світ світів, де парадигматика кожного окремого може бути розглядана на іманентному (внутрішньомовному) рівні; на рівні «мова — «зовнішній світ»; осібно — на рівні тексту» (с. 9). Цікавою є думка автора й про те, що кожен такий світ парадигматично не замкнений, він різновекторно може переходити в інші, компонентно взаємодіючи, доповнюючись, «накладаючися на інші у функціональному просторі».

Цілком слушно автор монографії кваліфікує іманентний світ мови крізь призму автономності системних відношень на рівні фонетичних, морфемних, морфологічних, синтаксичних тощо одиниць, внутрішніх законів розвитку конкретної мови, не погоджуючись із вульгаризаторськими поглядами окремих представників радянського мовознавства, які сам термін «іманентні закони мови» вважали одіозним.

У рецензованій книзі йдеться про накладання, пересікання «внутрішнього» і «зовнішнього» світів. Так, зовнішньомовна парадигма передбачає дослідження мовних одиниць у функціональному аспекті, передусім на засадах націєцентризму, антропоцентризму, когнітивізму.

Світ мови схарактеризовано як багатовекторний, багатоаспектний, багатовимірний. У зв'язку з цим «спеціальні маркери (лексичні, граматичні, графічні тощо) покликані бути в ньому організаційно, інтентно зумовлюючими на вертикальних і горизонтальних лініях, лініях перетину емоційно-смислових енергій композиційної, образно-динамічної структури» (с.12), наприклад, світ тексту може породжувати якісно новий світ певної фрази, на лексичному рівні — певного слова тощо.

Абсолютно доречним є виокремлення *мовосвіту символу,* що акумулює багату парадигматику національних та світових символік, і, безперечно, заслуговує окремих зауваг на тлі запропонованої макропроблеми «мова як світ». Символічно означені слова *верба, червона калина, мати, земля, хата, козак, тополя, рушник, берегиня, гопак, Дніпро* та багато інших набувають у межах художніх просторів виразно національно-культурного звучання, символізуються.

На підставі аналізу поетичних текстів Т. Шевченка, Є. Маланюка, В. Стуса А. Мойсієнко справедливо стверджує, що в процесі моделювання національно-культурної картини світу важливу роль відіграє як словесна символіка народу (лексеми, що традиційно в художньо-літературній практиці використовують для символічного

позначення рідної землі, батьківської хати, українського обійстя тощо, оскільки такі слова-символи мають виразно патріотичне спрямування), так і індивідуально-авторські символи, породжені художньо-творчим осмисленням фрагментів національної картини світу. Так, лексеми з первинно-номінативними значеннями в межах художніх текстів поступово збагачують і розширюють свої семантичні структури, якісно модифікують та оновлюють значеннєвий план, рухаючись убік емотивно-оцінних, образних та символічних парадигм, формуючи цілий світ символів, що мають безпосередні зв'язки з власне народною, етнічною, національною атрибутикою.

Не оминув автор монографії і такої важливої проблеми, як *мистецтво бачити світ*. Осмисливши наукові концепції вітчизняних (С. Єрмоленко, М. Коцюбинська, І. Кошелівець та ін.) і зарубіжних (В. Виноградов, В. Жирмунський, Р. Якобсон, Г. Степанов, Я. Славинський та ін.) учених, їхні надбання в цій царині, А. Мойсієнко послідовно переконує читачів у тому, що поетика — це наука, яка ґрунтується передусім на аналізові «динамічної сутності цілісної художньої системи», на дослідженні окремих образів, зважаючи на ритміко-інтонаційні, жанрові особливості, значеннєві плани лексичних та ідіоматичних одиниць, а також фонічну, граматичну організації текстових структур. Значущим чинником у декодуванні художніх просторів, їхнього сприйняття, творчого прочитання і розуміння є *динамізм* поетичних явищ, репрезентованих вербальними та невербальними засобами. На прикладах ліричних поетичних текстів, де роль заголовка дуже часто виконує перший рядок вірша, слугуючи домінантою загальної тональності й динаміки твору, автор монографії доводить, що саме заголовний першорядок зумовлює основну образно-смислову, символічну структурну динаміку твору.

Досить цікавою є думка А. Мойсієнка про те, що поетика шахової композиції у своїй динамічній сутності є «яскравим вираженням естетичних цінностей і оцінок» (с. 33). Відштовхнувшись від проблем, пов'язаних із шаховими композиціями, учений наголошує на важливості глибинного розуміння й адекватного оцінювання поетики, компетентності інтерпретатора, незалежно від того, чи це художній текст чи шахова композиція. В обох випадках важливо зуміти побачити якомога глибше і більше, особливо те, що не є зриме.

«Уміння бачити» в монографії кваліфіковано як категорію історичну, в основі якої — «тонке осцилографування світу, створеного письменником», а не шаблон, не «перелопачування» сцен і фактів: «Уміння за зовнішньою атрибутикою, часто незначною, побачити суттєве, головне, не є зовсім обов'язок — швидше необхідність істинного таланту, на якому б життєвому рівні він не виявлявся, до яких би історичних епох він не належав» (с. 36). Проте поряд зі справжніми талантами, істинними майстрами слова, здатними заглибитися в «секрети поетичної творчості» своїх побратимів по перу, «проникнути в самий глиб поетичного рядка, тонко відчуваючи найрізноманітніші

нюанси слова у фразі», А. Мойсієнко виявив низку публікацій, присвячених поетиці художнього слова, образу в художньому тексті, які «позбавлені найменшого відчуття художності», являють собою такі собі «просвітницькі» пасажі, «прямолінійні» і «трафаретні» «проголошення», у яких ідеться, наприклад, про «ототожнення ліричного героя із зображуваними предметами і явищами» (с. 40-41). Уважне і незаангажовано критичне око мовознавця не могло не помітити і менторських тонів рецензентів у характеристиках окремих поетичних текстів, необґрунтованих зауваг щодо вживання індивідуально-оказіональних утворень, діалектних чи народнорозмовних слів. Висловлені автором застереження і побажання щодо мовотворчої практики письменників, рецензентів, дослідників поетики тексту, його образності чітко сформульовані в кінці першого розділу книги: «розмова про художню творчість... має носити, як і художній твір, печать оригінальності, а звідси — істинності і краси» (с. 48).

Другий розділ наукового видання — **«Текст як динамічна структура»** — містить цікаві розмисли автора про багатовимірну роль слова в динамічній системі вірша, спостереження над поетикою Яра Славутича. Спочатку А. Мойсієнко розкриває поняття «*динаміка текстової структури*», з'ясовує природу її вираження, яку розглядає на двох основних рівнях, виокремлюючи своєрідну триєдність (прототекст — метатексти — архітекст) та процеси декодування текстових структур як самобутніх і самодостатніх сутностей. Чільне місце в обох випадках справедливо відведено як авторові, так і інтерпретаторові (реципієнтові).

Динамічний аспект поезії Яра Славутича з її духовними вимірами, образністю й символічністю, українською атрибутикою спостережено передусім на тематико-композиційному та лексико-семантичному рівнях текстової структури. У процесі аналізу враховано рух, розвиток і видозміни на всіх основних зрізах — фонетичному, граматичному, лексичному, семантичному, образно-символічному, композиційному тощо. На прикладах поезій Яра Славутича мовознавець послідовно переконує читачів у тому, що «нерідко поєднання різнорівневих компонентів здатне витворити найвищу експресивну цілість у динамічній системі поетичного тексту» (с. 50). Неабиякою знахідкою книги є заглиблення в значеннєві та конотативні (насамперед емотивно-оцінні) плани таких лексем та словосполук поета, як-от: *сонний ставок, рвійний нестрим, голубий ставок, нуртувати, снага, снаговійний ромену цвіт, дзвінка снага, ромен, ласкаве озерце, сяйво, сяйний, лине тополею (дим), наснажений, терпка чужина* та ін., а також виявлені й прокоментовані «сув'язі характеристичних елементів» на зразок «*снага — барвінок*», «*євшан — сяйво*» тощо. У системі Славутичевого вірша вчений зафіксував і деякі фонічні, граматичні та образні засоби динамізації семантичного та музичного планів поезій, надзвичайно багату словотворчу стихію: *бороття, весноярь, всевіда, вчини, гривун, могута, приланцюжити, боговитий, ярливий, володарно, голготно, раменувато* та ін.

Своєрідне тлумачення в монографії А. Мойсієнка отримала категорія експресивності (підрозділ «До питання про експресивність. Засоби експресивного творення в поемі Миколи Бажана «Політ крізь бурю» (с. 64-86)): «Експресивність — це логіко-емоційна виразність, явище особливої інтенсивності», що досягається як окремими різнорівневими засобами, їхніми градаційними можливостями (якісними та кількісними), так і засобами, належними до сфери поетики (с. 66). Категорію експресивності кваліфіковано через призму естетичного елемента як такого, що «взаємопоєднує і взаєморегулює відношення експресивного, емоційного і смислового» (с. 68). Отже, за А. Мойсієнком, експресивність як «стилістична й оцінна категорія... спрямована в естетику мовного виразу», що легко виявляється у процесі декодування художніх творів. Ця категорія має свою систему різнорівневих засобів вираження, виступає домінантою вияву експресивної функції мови, забезпечує створення образних та емоційно виразних текстів.

У ґрунтовному аналізі засобів творення експресивної тканини, експресивної єдності, «де кожна одиниця підсилює іншу», проведеному на матеріалі поеми Миколи Бажана «Політ крізь бурю» (с. 68–86), автор, зреалізувавши свою емоційно-експресивну енергію, водночас постав перед читачем і як скрупульозний мовознавець-дослідник, і як одержимий літературознавець, і як натхненний поет, у віршах якого «*на мові чебреців звучить мотив ранковий...*».

Поетика текстових структур, окрім внутрішніх взаємовпливів і взаємозв'язків — композиційних, образно-символічних, фонетичних, лексико-семантичних, граматичних тощо, — передбачає актуалізацію та реалізацію позатекстових чинників, репрезентованих авторськими інтенціями та спроможністю читачів заглибитися у творчу лабораторію письменника, декодувати його досвід. У книзі послідовно простежується думка про значущість так званого інтертекстуального компонента у структурі поетичного твору. Інтертекстуальність кваліфіковано як визначальну ознаку творів низки художників слова, у поетичних текстах яких фольклорно-образна традиція, народно-пісенні мотиви, міфічні образи, афоризми, різнопланова атрибутика сучасної і давнішої України, ремінісценції з вітчизняної і світової літератури тощо моделюють самобутній текстовий простір, репрезентують художній світ автора. А. Мойсієнко пропонує читачам долучитися до поетичних текстів О. Лапського, М. Мірошниченка, В. Бровченка та ін. і на конкретних прикладах демонструє важливість суголосся світу автора і читача, уміння налаштуватися «на авторську хвилю», адекватно витлумачити інтертекстуальний компонент, його функціональне та аксіологічне поле.

У художніх ідіолектах українських поетів учений виявив досить оригінальний візуальний компонент і схарактеризував його як специфічне інтертекстуальне явище. Візуальна поезія своїми традиціями сягає в сиву давнину, її розквіт припадає на XVII—XVIII сторіччя. За радянської доби феномен української зоротворчості (від Семенка і до

Савченка) трактувався в контексті занепадницьких і соціально небезпечних виявів.

Якісно новий етап розвитку української візуальної поезії пов'язують з останнім десятиліттям XX ст., коли до цього жанру долучаються й активно працюють у ньому вже десятки поетів, об'єднаних у літературні групи [«Геракліт» (1991), «НІМБ ЗОРОСЛОВА» (1999) та ін.]. Серед представників української візуальної поезії А. Мойсієнко виокремлює тих зорословів, у творчому доробку яких знаходять осягнення вічні проблеми добра і зла, а також морально-етичні, філософські тощо. У книзі звернено увагу на широке культивування силуетних віршів, у яких текстові структури набувають форм різних реалій. Так, простежено виокремлення літер та окремих слів у тексті поезій, різних схем і малюнків, цифр, інших математичних знаків, розділових, нотних знаків та шахової атрибутики.

Важливо зазначити, що автор монографії у 1997-му р. опублікував досить оригінальну книгу «Шахопоезія», яка являє собою синтез власне поетичної і шаховокомпозиційної творчості, «де віршовий текст або безпосередньо вплітає в себе розв'язок шахових задач, діаграми яких подано поряд, або відбиває певні ідейно-тематичні колізії шахової композиції» (с. 102). У рецензованій науковій праці представлено два різновиди шахопоезій, які, безперечно, лише частково відбивають величезні можливості синтезу художньої творчості та найрізноманітніших інтертекстуальних елементів, серед яких чільне місце належить шаховокомпозиційному компонентові.

На особливу увагу заслуговує третій розділ монографії — **«Віршова жанрострофа в системі художнього ідіолекту»**, — у якому поняття жанрострофи витлумачено у зв'язку з «розумінням строфічної організації вірша як канонічної цілості — мова йде про такі жанрові структури, як сонет, тріолет, рондель та ін., що побудовані на основі поєднання певної кількості рядків з відповідним римуванням, повторами, композицією, тематикою» (с. 110). Проте зразу ж А. Мойсієнко робить застереження щодо висловленої думки, оскільки практика сучасного віршотворення свідчить, що нерідко канон зазанає певних змін. Так, спостережено порушення насамперед двох останніх компонентів: «Такі порушення можна пояснити (якщо, звичайно, не брати до уваги в ряді випадків просто легковажного, графоманського, поводження зі словом) прагненням митця до активних пошуків з метою привнесення в традиційний канон того, що спричинене авторською індивідуальністю, особистісним поглядом на світ» (с. 110). Цей розділ містить вісім підрозділів — окремих етюдів про різномовні художні світи.

У рецензованій праці жанрострофу канонічного вірша (ронделя, тріолета, сонета) проаналізовано в системі художнього ідіостилю досить різних за манерою мистецького світовираження поетів — Миколи Боровка, Володимира Морданя і Емми Андієвської. Особливу увагу зосереджено на поетиці сонетного вінка та поетиці перекладного сонета.

У ронделях Миколи Боровка дослідник виявив, що намагання пройнятися далеким і близьким зреалізовано у високохудожніх пейзажних замальовках, ліричних інтимних мініатюрах, внутрішніх віршах-протестах, віршах-інвективах і навіть низці «вузликів на пам'ять».

Окремим зацікавленням автора стала образно-тематична палітра тріолетів Володимира Морданя — від інтимно-ліричних замальовок, поезій про природу рідної землі до творів на історичні теми, болісних проблем сучасного українського буття. Аналізовані вірші постали як небуденне явище, що поєднало філософські розмисли, одухотворену лірику, музичну стихію і щирість авторових почувань.

На матеріалі унікального сонетарію Емми Андієвської з'ясовано, що «координати фізичних і філософських площин, прагматичних і морально-етичних вимірів» у поезії людини, чиє ім'я є невтомним і самобутнім репрезентантом української літератури в зарубіжжі, підпорядковані тільки її оригінальному поетичному світові, у якому й образна конкретика, і символічна змістовність, і глибокий психологізм, й оригінальна метафоричність, і промовисте алітерування, і звукова стихія, й оте втаємничене (і чернігівське, і можливо, донецьке) «*вцот*»...

Варто наголосити, що аналізові жанрострофи канонічного вірша (ронделя, тріолета, сонета) в системі окремого художнього ідіостилю (у трьох згадуваних вище етюдах) передувала важлива і цінна літературознавча інформація — екскурси в історію, визначення часу народження, виникнення, встановлення етапів розвитку, видозмін форми, поширення та характерних рис, ознак, структурних організацій ронделя, тріолета та сонета. Цей матеріал заслуговує на особливу зацікавленість і вдячність читача.

Неабияке пізнавальне значення має етюд ***«Український сонетний вінок»***. Цю складну жанрово-строфічну віршову побудову, її генезис та історію, виникнення і розвиток форми ґрунтовно схарактеризовано з опертям на праці зарубіжних та вітчизняних теоретиків літературного процесу (як далекого минулого, так і сучасного періоду). Цікаво довідатися, що автором першого українського сонетного вінка був літератор, теоретик культури, талановитий графік і живописець Михайло Жук. На жаль, ім'я цієї творчої людини до сьогодні лишається майже невідомим для широких верств читачів. Належним чином пошановано багатьох авторів старших і молодших поколінь українських сонетних вінків, на високому професійному рівні, з тонким чуттям художності проаналізовано їхні поетичні твори, наголошено, що особливо широко культивують жанр вінка Тамара Коломієць, Ігор Геращенко, Валентина Малишко, Ігор Нижник, Василь Колодій, Борис Списаренко, Станіслав Реп'ях та ін.

Неважко помітити захопленість автора рецензованого наукового видання блискучими зразками перекладної сонетної творчості (етюд ***«Світовий сонет у перекладах Дмитра Павличка»***). Ця своєрідна

авторська антологія Д. Павличка («Світовий сонет», 1983 р.) представляє понад 400 сонетів більш ніж 100 авторів різномовного світу. Треба наголосити, що укладалася ця книга на основі «конкретних уподобань, а тому є суто особистісною, індивідуальною антологією» (с. 149). У 2004 році побачила світ нова Павличкова антологія, у якій подано повний сонетний доробок В.Шекспіра (154) та Я.Купали (22), більшість сонетів Ш.Бодлера (57), а також залучено чимало нових авторів. Матеріали антології переконують, що, воістину, «справжня творчість не знає межі оновлення, вдосконалення». А. Мойсієнко на конкретних прикладах висвітлює копітку творчу працю перекладача над словом. Свою працю над світовим сонетарієм Д. Павличко кваліфікує як «заклик до видання кращої, повнішої, систематизованішої» антології зарубіжного сонета рідною мовою.

Цікавими й витонченими є розмисли мовознавця про світ національного слова, витвореного митцем «високої внутрішньої наснаги, максимальної самодостатності в слові» Р.М. Рільке (етюд «Herbsttag” Райнера-Марії Рільке в українських перекладах”). Тут ідеться і про поїздку Р.М. Рільке в Україну, яку поет очікував і почувався так, “немов дитина перед різдвяними святами”; про враження від двотижневого перебування в Києві, подорожей до Канева, Полтави, Харкова. Глибокий слід у душі поета залишили відвідини Києво-Печерської лаври, Володимирського і Софіївського соборів. Українські переклади поезій Р.М. Рільке з’явилися ще за життя автора. До перекладацької праці над рільківськими віршами у післявоєнний час долучилися такі відомі майстри слова, як Б. Кравців, М. Орест, М. Бажан, В. Стус, Л. Первомайський, М. Лукаш, Д. Павличко, В. Коптілов, Ю. Андрухович та ін.

Особливого пієтету українських перекладачів удостоївся вірш Р.М. Рільке “Herbsttag”, який сьогодні відомий у шістнадцяти перекладах. Серед них і досить вдалий переклад автора рецензованої монографії. Чотирнадцять поетичних інтерпретацій (окрім перекладів Ю. Шевельова та Ю. Клена) вміщено у праці А. Мойсієнка (с. 164–177). Це дає змогу читачеві зіставити особливості сприймання й освоєння філософської поезії Р.М. Рільке “Осінній день” українськими майстрами слова, простежити, чи не багато “губиться з його чарів”? Збагнути рільківський текст допомагають вишукані інтерпретації автора цього наукового видання.

Не оминув увагою учений і особливостей Міцкевичевого вірша, запропонувавши етюд “Grob Potockiej” Адама Міцкевича в українських перекладах”. Ім’я видатного польського поета в Україні пов’язують із 20-30-ми рр. XIX ст., коли з’явилися перші інтерпретації його творів. Короткі біографічні відомості, інформація про перебування А. Міцкевича в Україні та про тісні взаємини з відомими громадськими і культурними діячами передують ґрунтовному аналізові численних українськомовних версій Міцкевичевого сонета “Гробниця Потоцької”.

Глибокий пізнавальний аспект монографії доповнює розвідка автора про переклади Франкових творів російською мовою, зокрема сонетних, Анною Ахматовою (етюд ***"Сонети Івана Франка в перекладах Анни Ахматової"***). Скрупульозний аналіз мистецької спадщини великого українського поета в інтерпретації видатної російської поетеси чітко сформульовано в прикінцевих висновках: "...в перекладах Анни Ахматової сонети Франка зберегли чистоту помислів поета-трибуна і поета-лірика, той франківський дух, що не лише "тіло рве до бою", а й наснажує думку, живить почуття "огнем святим" творчості, любові; поетика Франкового сонета отримала належне прочитання практично на всіх рівнях — від граматичного до власне поетичного" (с. 207).

Четвертий розділ — "**Поетика оніма**" — складається із двох підрозділів (***"Образний світ онімного слова"*** та ***"Матеріали до Словника поетонімів української мови"***). Світ онімного слова в монографії репрезентовано системою вербальних знаків, серед яких номінації земних і космічних реалій, історичних подій, явищ культурного життя тощо. Саме вони у своїй сутності і взаємозумовленості становлять систему тих компонентів тексту, які виконують когнітивну та експресивну функції й забезпечують "певний лінгво-ментальний дискурс для дослідників національної мови".

Власні назви є своєрідними маркерами, які мають відповідні проекції на ті чи інші політичні, історичні, культурі тощо факти. А. Мойсієнко наголошує, що мовно-функціональний простір онімного слова фактично не має меж, оскільки усвідомлення його на рівні літературної мови, діалектного, просторічного, професійного чи сленгового континуумів, ідіолекту окремого митця чи окремого його твору не може стати вичерпним хоч би тому, що він завжди відкритий для нових наукових осмислень, інтерпретацій, у чому переконують численні публікації як у вітчизняному, так і зарубіжному мовознавстві. Лінгвісти сьогодні активно вивчають функціонування онімного слова в системі текстових просторів, художніх структур. Уже написані монографії, виконані дисертаційні дослідження на українськомовному матеріалі (під керівництвом чи за безпосередньою участю) таких провідних дослідників у цій царині, як Ю. Карпенко, Є. Отін, Л. Белей та ін.

Четвертий розділ монографії засвідчив майстерність її автора в осягненні конотативних планів онімного слова, виявленні динаміки "семантичних "зсувів" і "нарощень", зумовлених суспільно-політичними та культурними чинниками протягом певного історичного періоду", видобуванні з глибин текстових структур його образно-смислових потенціалів, визначенні ролі власної назви в побудові різного роду стилістичних фігур і тропів. Образний світ онімного слова первинно ґрунтується на лексичній основі, а потрапивши до контексту художнього твору, під впливом образних значеннєвих планів інших лексем надзвичайно увиразнюється (передусім завдяки фонічним, граматичним, словотвірним засобам тощо).

Неабиякою цінністю праці А. Мойсієнка є зібрані й запропоновані читачеві матеріали до Словника поетонімів української мови (с. 222–273). Термін *поетонім* учений тлумачить так: “...це онімне слово в його поетичній функції” (с. 220). Отже, на першому плані — функціональний аспект, контекстуальні простори. Важливо наголосити, що це не обов’язково художній контекст, а будь-який, що забезпечує розвиток образно-переносного, емотивно-оцінного значеннєвого плану власної назви.

Значення рецензованої праці, попри окремі технічні недогляди, для науковців, викладачів, аспірантів та студентів очевидне. Українська філологія збагатилася фундаментальним різноаспектним дослідженням, яке має глибоку націєцентричну основу, вчить творчо осягати індивідуально-авторські поетичні світи, бачити не лише те, що зриме...

У зв’язку з актуальністю, новизною, значущістю і практичними потребами наукове видання А. Мойсієнка, яке має наклад лише 300 примірників, необхідно перевидати. Авторові монографії вдалося поєднати наукову точність ученого, мистецтво інтерпретатора художніх світів і велике натхнення поета. Ця книга завжди буде відкритою, цікавою і корисною для нових і нових прочитань.

Надія Бойко (м. Ніжин)

Nadija Boyiko (Nizhyn)

WHAT AN ART AND AN INSPIRATION ARE IN A PRECISION OF SCIENCE
(Book review on: *Anatoliyi Moyisijenko*. Mova jak svit svitiv. Poetyka tekstovych struktur. — Uman’, 2008. — 280 s.)

Оголошення

26–29 жовтня 2010 р. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України та Інститут російської мови ім. В.В. Виноградова РАН планують провести в Києві міжнародну конференцію **«Наукова спадщина О.О. Потебні в слов’янському культурному просторі»**, присвячену 175-річчю від дня народження вченого. Матеріали конференції будуть опубліковані в ювілейному збірнику.
Оргкомітет конференції: Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, вул. Грушевського, 4, м. Київ, 01001, e-mail: inmo2006@ukr.net, zarubenko@i.ua, факс (044)278-71-82;
Інститут російської мови ім. В.В. Виноградова РАН, вул. Волхонка, 18/2, м. Москва, тел. (0495) 695-26-65 (вченому секретареві).

Телефони для довідок у Києві: (044)279-02-92 (дирекція), (044)279-17-93 (відділ російської мови), (044)285-19-40 (Франчук Віра Юріївна)